

LARS GUSTAVSSON

en nestor i Uppland när det gäller ringmärkning

IETT HUS mitt i Östervåla bor Lars Gustavsson. Att huset ägare är en fågelentusiast märks direkt, här finns såväl bilder på fåglar som uppstoppade fåglar samt en tam skrattduva. Härifrån är det inte långt till flera av Lars Gustavssons fågellokaler.

– Ska det skrivas om mig igen...

Det var ett tag sedan det skrevs om Lars Gustavsson i *Fåglar i Uppland*, 2005 var det närmare bestämt, så det kan nog vara dags igen. I år är det 70 år sedan den första fågeln fick en ring av Lars Gustavsson. Han var 14 år och fick via sin lärarinna kontakt med hennes man som ringmärkte fåglar. Ganska snabbt fick han tillstånd att ringmärka själv.

– Det var andra tider då. Nu är det mer strikt reglerat. En sådan ung person skulle inte få tillstånd att ringmärka själv idag.

Sedan 1960 administreras svensk ringmärkning av Naturhistoriska riksmuseet som ger tillstånd till ringmärkning.

– Första fågeln var en skogsduva och den blev så småningom ett återfynd från Frankrike.

Lars Gustavsson förknippas nog av många med ringmärkning av slagugglor i skogarna kring Östervåla. Men även andra arter har fått en ring.

– Ja, 1 000 slaguggleungar har fått en ring. Men 229 olika arter har jag märkt hittills.

På Björn 25/9 2014 FOTO: ULRİK LÖTBERG

FOTO: JAN VÄRNBACK

Ringmärkning av slaguggleungar,
Krogen, Östervåla 24/5 2016.
FOTO: ULRİK LÖTBERG

Lars Gustavsson med småfågelskådare i Östervåla 29/5 2019 FOTO PETER SCHMIDT

Ett imponerade antal olika arter från grön- och gräsiskor, svartvita flugsnappare trastar och talgoxar till änder, måsfåglar, vadare, skogsfåglar och rovfåglar. Det förefaller ha blivit arter från alla grupper i fågelboken.

– 5 000 skrattmåsar, 750 råkor och 2 000 grönsiskor. En del har det blivit. 147 000 totalt så här långt.

Lars Gustavsson tänker nog inte lägga ringmärkning på hyllan. Entusiasmen märks.

– En dubbelbeckasin var nog den mest oväntade. En härfågel är inte så illa heller.

Vi fortsätter under lunchen på Vårdshuset Gästis i Östervåla. Ett välbekant ställe för Lars Gustavsson. Vi pratar om återfynd. Godbitar för en ringmärkare och det som ger ringmärkningen dess syfte. Hur flyttar fågeln? Eller hur stationär är fågeln på platsen? Hur gamla kan de bli?

det svårt att hitta hit. Vid Gäddviken parkerar vi längst ner vid sjön med granntomtens uttjänta bilar som en form av installation. Inte helt naturskönt dock. Det gäller att hålla blicken ut mot sjön istället. Härifrån ses en liten holme, Vidskär, som röjs och inventeras varje år.

– I år häckade 25 snatteränder och 10 gräsänder här, säger Lars.

Till Sörsjön, där svarttärnorna märks, får man först traska genom en skog innan man når våtmarkerna runt den västra delen av Sörsjön där Harboån har sitt utlopp. Det märks att dessa marker är Lars Gustavssons. Vi traskar så långt vi når ut mot sjön. Svarttärnor far över vassen. En utkik högt uppe i en tall kan nås med en brant steg.

– Klättra upp här så ser du sjön!

Det är tur att sjön syns halvvägs upp. Hö-

Jag väntar fortfarande på att få se en fjällvråk med mössa

– En brushane från Ural, en kungsfiskare från Norge och en råka från Island är lite kul. Men svårt med återfynd generellt. Av de 2 000 grönsiskorna har det blivit 26 återfynd. Våldigt dåligt med återfynd av talgoxar, varför kan man undra.

– Äldsta svarttärnan blev 19 år. En skarv 22 år och en slaguggla 21 år.

Han har även lett exkursioner; bl.a. nattsångarlyssning för Hebykretsen av Naturskyddsföreningen. Nu senast kom Upplands småfågelskådare på besök vid ringmärkning av slaguggleungar.

– De fick en ordentlig uppvisning när en av de vuxna ugglorna kom flygande och attackerade. Det gäller att ha hjälm!

Här tillägger han lite fundersamt om det inte vore bättre att ha en plastpapperskorg på huvudet. Det kan bli en rejäl smäll för ugglan om den slår i hjälmen i full fart.

Vi tar en tur till Tämnaren, till lokalerna Gäddviken och Sörsjön. Utan vägvisning är

gre känns inte helt tryggt att klättra. Tvivlar inte på att han klättrar hela vägen upp.

Det har varit många speciella upplevelser genom åren. Som när en fjällvråk stal mössan för honom.

– Jag väntar fortfarande på att få se en fjällvråk med mössa...

Många holkar för slagugglor har satts upp i Östervålaskogarna. De senaste åren har det dock varit dåligt med slagugglor. Han har inget säkert svar.

– Kanske dåligt med vattensork. Äter vildsvinen upp vattensorken?

Vi pratar antal arter och kryss.

– Nej, jag är inte raritetsfixerad. Det blir sällan några drag för rariteter för mig.

Han har dock 330 arter totalt. Det är inte fy skam för någon som prioriterar hemmamarker.

TEXT: ANITA JANELM